

Vedlegg 2

Vedr. høring om mellomværende – oktober 2017

Oversikt over sentrale unntak knyttet til mellomværendet med statskassen

DFØ har i oppfølgingen av sitt vurderingsnotat av juni 2017 (vedlegg 1) arbeidet med å identifisere eksisterende unntak fra kontantprinsippet som kan inngå i mellomværendet med statskassen, jf. notatets punkt 2.3.1 *Oversikt over unntak fra bevilgningsreglementet som berører mellomværendet.*

Nedenfor er det listet ti slike kjente unntak som involverer elleve virksomheter/ordninger. Dette gjelder spesielle forhold som Stortinget tidligere har fattet vedtak om, men også forhold som kun har vært forelagt Stortinget uten å ha resultert i vedtak. Noen ordninger er basert på lang regnskapspraksis. En har i alle tilfeller forsøkt å finne fram til det opprinnelige grunnlaget eller hjemmelen for unntaket. Det er en målsetting å få på plass en mest mulig komplett liste over eksisterende unntak.

Oversikten nedenfor er relatert til *Problemstilling 4* i høringsnotatet. Departementene bes om å gjennomgå oversikten over unntak og særtilfeller for sine virksomheter, og korrigere eller supplere oversikten for de referanser og hjemler som oppgis. Departementene bes komplettere listen med eventuelle andre vesentlige ordninger som bør inngå i en samlet oversikt over unntak.

Unntak	Ansv. FAG	Beskrivelse av virksomhet eller ordning
1	ASD	Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statens pensjonskasse (SPK), (mellomværende konto 715510) NAV utbetaler ytelser for SPK. Ytelsene blir resultatført i SPK sitt regnskap. I NAV sitt regnskap vil utbetalingene fremgå som fordringer i balansen og blir rapportert mot SPKs konto for mellomværende med statskassen gjennom året. Føringen mot SPKs konto for mellomværende blir nullstilt når SPK resultatfører og rapporterer de utbetalte ytelsene i sitt regnskap. Ved rapportering mot SPKs mellomværende (konto 715510) for dette forholdet benyttes artskonto 1981. <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Lang praksis for den regnskapsmessige håndteringen. Ordningen er praktisk-teknisk begrunnet.
2	JD	Domstoladministrasjonen (mellomværende konto 704472) Sideutgifter er utgifter som påløper i forbindelse med behandlingen av en sak i retten, men som ikke knyttes til rettsgebyr og salær til advokat (prosessfullmektig). Domstoladministrasjonen forskutterer slike utgifter og fører dem i mellomværendet med statskassen (artskonto 157). I rettsgebyrloven § 2 heter det at den som har begjært forretningen eller vedkommende rettergangsskritt også dekker alle utgifter til

Unntak	Ansv. FAG	Beskrivelse av virksomhet eller ordning
		meddommere, skjønnsmedlemmer, sakkyndige, vitner, oversettelser, særlige undersøkelser og andre sideutgifter. De mest typiske sideutgifter er således utgifter til fagkyndige meddommere og sakkyndige. <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Denne regnskapsmessige håndteringen bygger på lang praksis. Konkret hjemmel eller dokumentasjon for ordningen er ikke identifisert. Oppgaven følger av domstolenes samfunnsoppdrag og rettsgebyrloven.
3	SD	Kystverket (mellomværende konto 710720) Kystverket bokfører a konto innbetalinger fra advokatfirma og forsikringsselskap knyttet til oljevernaksjoner m.v. som forpliktelse mot mellomværendet med statskassen (artskonto 229). Når oppgjør etter en oljevernaksjon m.v. er endelig avgjort, blir forpliktelsen i mellomværendet med statskassen gjort opp og Kystverket bokfører inntekten som tilfaller staten på kap. 5309 <i>Tilfeldige inntekter</i>, post 29 <i>Ymse</i>. <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Den regnskapsmessige håndteringen bygger på lang praksis. Oppgaven følger av Kystverkets samfunnsoppdrag. Konkret hjemmel eller dokumentasjon for ordningen er ikke identifisert. I budsjettvedtak 2017 finnes følgende fullmakt som gjelder et <i>beslektet</i> forhold, men som ikke omfatter mellomværendet, Saldert budsjett 2017, (Blå bok), romertallsfullmakt side 120 : «<i>Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2017 kan overskride bevilgningen under kap. 1360 Kystverket, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 70 mill. kroner pr. aksjon dersom det er nødvendig å sette i verk tiltak mot akutt forurensning uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.</i>»
4	KD	Lånekassen (mellomværende konto 702950) Det bevilges årlig et beløp til Konverteringsfondet i Lånekassen over kapittel 2410, post 50 <i>Avsetning til utdanningsstipend</i>. Konverteringsfondet utgjør et eget fond som er adskilt fra Lånekassens regnskap. Det er en forsinkelse på en måned fra konvertering av lån til stipend blir foretatt i Lånekassens økonomisystem med føring mot kapittel 5310, post 93 <i>Omgjøring av utdanningsstipend til lån</i>, til innbetaling mottas fra Konverteringsfondet. Dette skyldes at fondet faktureres <i>etter</i> Lånekassens periodeavslutning, og at fondets utbetalinger til Lånekassen foretas i påfølgende måned. Lånekassen bokfører fordring (artskonto 157) mot Konverteringsfondet mot mellomværendet med statskassen.

Unntak	Ansv. FAG	Beskrivelse av virksomhet eller ordning
		<u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Den regnskapsmessige håndteringen bygger på praksis fra etableringen av konverteringsordningen i 2003. Konkret hjemmel eller dokumentasjon er ikke identifisert.
5	FIN	Merverdiavgiftsregnskapet (mellomværende konto 716221) Unntaket gjelder ulike typer innbetalinger som ikke er mulig å plassere mot krav, og som dermed heller ikke blir resultatført i kontantregnskapet. Beløpene inngår på balansekonto (artskonto 299) i mellomværende med statskassen. Etter at kravet er fastsatt, blir innbetalingen resultatført i kontantregnskapet og føringen mot mellomværendet utlignet. Rutine for inntektsføring av sentralt innbetalt merverdiavgift i statsregnskapet ble avklart i korrespondanse mellom Skattedirektoratet/Finansdepartementet og Riksrevisjonen i 2002-2003. <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Praksis fra 2003, jf. korrespondanse Skattedirektoratet/Finansdepartementet/ Riksrevisjonen 2002-2003.
6	SD	Nkom (mellomværende konto 713370) Nasjonal kommunikasjonsmyndighets (tidligere Post- og teletilsynets) reguleringsfond ble opprettet i 1992. Fondet er et hjelpemiddel for å kompensere for tilfeldige inntektsvariasjoner, slik at kravet om full kostnadsdekning kan tilfredsstilles uten store gebyrendringer i det enkelte år. Fondet sikrer også at kravene i Europaparlamentets/rådets direktiv (2002/20/EF) om tillatelser til elektroniske kommunikasjonsnett og – tjenester (tillatelsesdirektivet) ivaretas. Nkom fører reguleringsfondet mot mellomværendet med statskassen (artskonto 207). <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Ordningen omtales jevnlig i statsbudsjettet. <u>Fra SDs fagproposisjon 2017:</u> «Nasjonal kommunikasjonsmyndighets reguleringsfond er et hjelpemiddel for å kompensere for tilfeldige inntekts- og utgiftsvariasjoner. Samferdselsdepartementet har i 2016 fullmakt til å overføre inntil 10 mill. kr til eller fra reguleringsfondet. Fullmakten foreslås videreført, men vil fra 2017 være knyttet til inntekter på kap. 4380, post 01 og kap. 5577, post 75, jf. forslag til romertallsvedtak. Størrelsen på reguleringsfondet er nå på et slikt nivå at det ikke budsjetteres med å belaste fondet.»

Unntak	Ansv. FAG	Beskrivelse av virksomhet eller ordning
		<u>Fra saldert budsjett 2017, (Blå bok), romertallsfullmakt side 122:</u> <i>«Overføringer til og fra reguleringsfondet</i> <i>Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2017 kan overføre inntil 10 mill. kroner til eller fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighets reguleringsfond.»</i>
7	FIN	Skatteregnskapet og postering i statsregnskapet (mellomværende konto 716200) Statens andel av skatteoppkrevernes periodiske oppgjør føres i Skatteregnskapet. Beløpet er netto bokført resultat vedrørende månedsoppgjøret for den aktuelle måned, akkumulert for alle landets skatteoppkrevdere. Statens andel av skatteinngangen blir rapportert fra skatteregnskapet og inntektsført i samme regnskapsperiode (måned) i statsregnskapet som i skatteregnskapet. Inntil staten mottar penger for oppgjøret i den etterfølgende måned blir oppgjøret stående på skatteregnskapets konto for mellomværende med statskassen (artskonto 157). <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> I Prop. 45 S (2011-2012) <u>Ny saldering av statsbudsjettet 2011</u> (s.18) ble det overfor Stortinget gitt følgende omtale av pågående omlegging i periodisering av skatteinntektene: <i>«Mulig teknisk omlegging i periodisering av skatteinntekter:</i> <i>I forbindelse med utviklingen av det nye skatteregnskapet SOFIE har Skattedirektoratet til utprøving en løsning som gir samme periodisering i skatteregnskapet og statsregnskapet. Endringen innebærer at det periodiske oppgjøret for statens og folketrygdens andel av skatteinngangen blir inntektsført i samme regnskapsperiode (måned) i statsregnskapet som i skatteregnskapet. Tidligere har inntektsføringen i statsregnskapet blitt gjort med en måneds etterslep. Siden ordningen fortsatt er under utprøving, er endringen ikke innarbeidet i nysalderingen for 2011. Under forutsetning av at Skattedirektoratets erfaringer med uttestingen er gode, vil løsningen bli satt i permanent drift og innarbeidet i statsregnskapet for 2011. Siden desember ikke er en forfallsmåned for skatt vil en evt. teknisk omlegging ha begrenset helårsvirkning for statsregnskapet for 2011. Det vil bli gitt en nærmere omtale av en evt. omlegging, samt beløpsmessig omfang, i statsregnskapet for 2011.»</i> Saken er omtalt i Meld. St. 3 (2011-2012) Statsrekneskapen 2011 (side 14-15).

Unntak	Ansv. FAG	Beskrivelse av virksomhet eller ordning
8	OED	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) (mellomværende konto 718002) SDØE-ordningen innebærer at staten deltar som direkte investor i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel. Som følge av dette har SDØE fordringer mot og gjeld til operatørselskapene i petroleumsvirksomheten. SDØE rapporterer alle fordringer og all gjeld knyttet til operatørselskapene som mellomværende med statskassen (ref. artskonto 150 og 240). <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Omtale i St.prp. nr. 1 (2004-2005) Olje- og energidepartementet: «Fra og med april 2003 ble kassarapporter til det sentrale statsregnskapet generert automatisk. Implementeringen medførte endret oppsett av kassarapporten for SDØE. Endringen innebærer at det fra april 2003 oppstår et mellomværende med staten (mellomværende utgjør differansen mellom føring på kapittel/post i bevilgningsregnskapet og likviditetsbevegelser). Mellomværende omfatter over-/underinnkalling av kontanter fra operatørene (differansen mellom kontantinnkalling og avregning fra operatør), arbeidskapital, avregning fra operatør, merverdiavgift og mellomværende med betalingsformidler m.m.»
9	SD	Statens vegvesen (mellomværende konto 713160) Statens vegvesen (SVV) har unntak fra kontantprinsippet knyttet til diverse forhold for bl.a. forskudd vegarbeid og bompenger. SVV bruker ulike balansekonti som inngår i rapporteringen av mellomværendet med statskassen (artskonto: 220, 229, 230 og 290) <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Den regnskapsmessige håndteringen bygger på lang praksis. Det har vært enkelte avklaringer med SD, FIN og Riksrevisjonen. Konkret historisk hjemmel / dokumentasjon for ordningene er ikke identifisert. Omtale i Prop. 1S 2017: Romertallsfullmakt 5, side 200. Fullmakt til forskuttering av investeringer i riksvei. Saldert budsjett 2017 (Blå bok), romertallsfullmakt 5, side 120: «Fullmakt til forskuttering Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2017 kan inngå avtaler om forskuttering av midler utover gitt bevilgning inntil følgende beløp:»

Unntak	Ansv. FAG	Beskrivelse av virksomhet eller ordning
10	KMD	Statens kartverk (mellomværende konto 724080) Statens kartverk ble omdannet fra forvaltningsbedrift med reguleringsfond til ordinært bruttobudsjettert forvaltningsorgan fra 1.1.2017. Det er i tilknytning til omleggingen gitt fullmakt til utsatt inntektsføring og bruk av mellomværendet med statskassen for forskuddsinnbetalinger (artskonto 290) i forbindelse med samfinansierte prosjekter. Forholdet ble omtalt i både Prop. 1 S, KMD sin fagproposisjon og fullmakt fremkommer i saldert budsjett. <u>Hjemmel/grunnlag/referanse:</u> Prop. 1 S (2016-2017), jf. Innst. 9 S (2016-2017) Budsjettvedtak 14.12.2016, jf. Saldert budsjett 2017 (Blå bok) side 112: <i>«Utsatt inntektsføring Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2017 kan gi Statens kartverk fullmakt til å plassere innbetalinger fra samfinansierte prosjekter på mellomværende med statskassen. Inntektene vil bli rapportert til statsregnskapet på det tidspunkt utgiftene i de samfinansierte prosjektene kommer til utbetaling og rapporteres til statsregnskapet».</i>